

MIKROPROCESOROWY PRZETWORNIK POMIAROWY TLENU I POTENCJAŁU REDOX

INSTRUKCJA OBSŁUGI

typ: M2120 *Ox/redox*
wykonanie: z przedwzmacniaczami

Dziękujemy za wybór produktu naszej firmy.
Firma **DI-BOX** gwarantuje wysoką jakość
zakupionego przez Państwa sprzętu
i prawidłowe jego działanie.

Okres gwarancji na zakupioną przez Państwa aparaturę wynosi:

- 18 miesięcy
- 36 miesięcy*

* po podpisaniu umowy serwisowej

Niniejsze urządzenie spełnia wszelkie wymogi w zakresie zgodności z normami dla urządzeń cyfrowych klasy B.

Niniejsza instrukcja została wydana tylko w celach informacyjnych. Wszystkie zawarte w niej informacje mogą ulec zmianie. Firma **DI-BOX** nie odpowiada za żadne szkody pośrednie lub bezpośrednie, powstałe w wyniku korzystania z tej instrukcji.

Montaż, uruchomienie, obsługa, konserwacja i naprawy mogą być wykonywane wyłącznie przez uprawniony personel. Zastosowanie mają tu stosowne przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy maszyn i urządzeń oraz instalacji elektrycznych a w szczególności normy EN 292.

UWAGA: Nieprawidłowa obsługa może spowodować doznanie obrażeń osobistych lub poważne uszkodzenie przyrządu!

PRODUCENT:

ZAKŁAD APARATURY KONTROLNO-POMIAROWEJ
I AUTOMATYKI PRZEMYSŁOWEJ

DI-BOX

www.di-box.com.pl

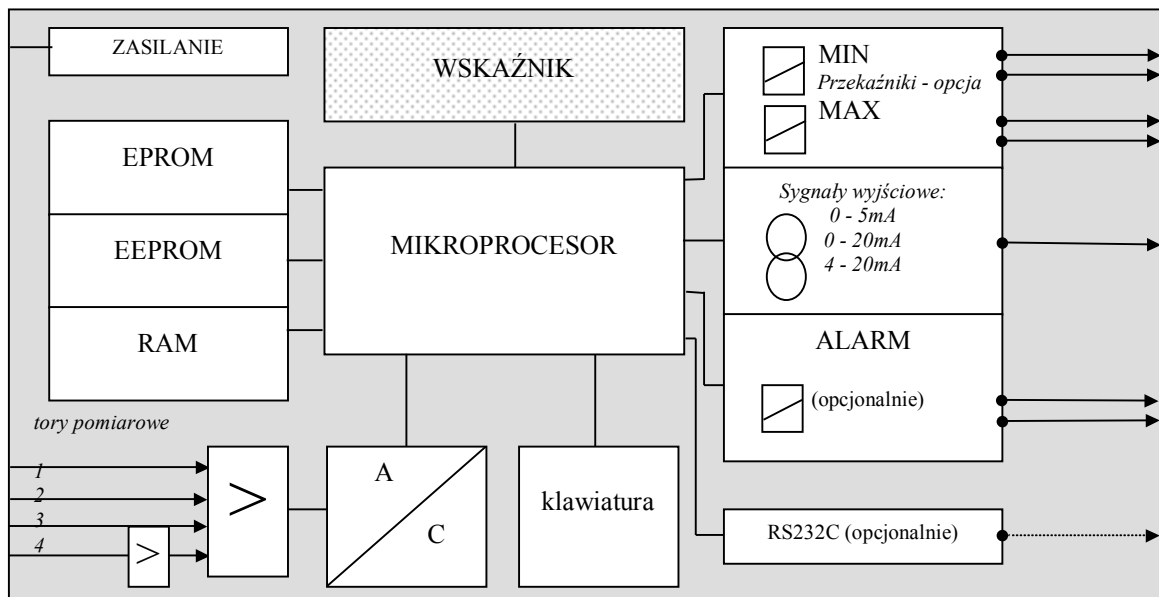
BIURO TECHNICZNE: ul. Szczecińska 11A, 54-517 Wrocław
tel.: (0-71) 353-86-55 fax.: 353-86-54 tel. kom. 0602-48-44-77
e-mail: info@di-box.com.pl

Copyright © 2005 **DI-BOX**. Wszelkie prawa zastrzeżone

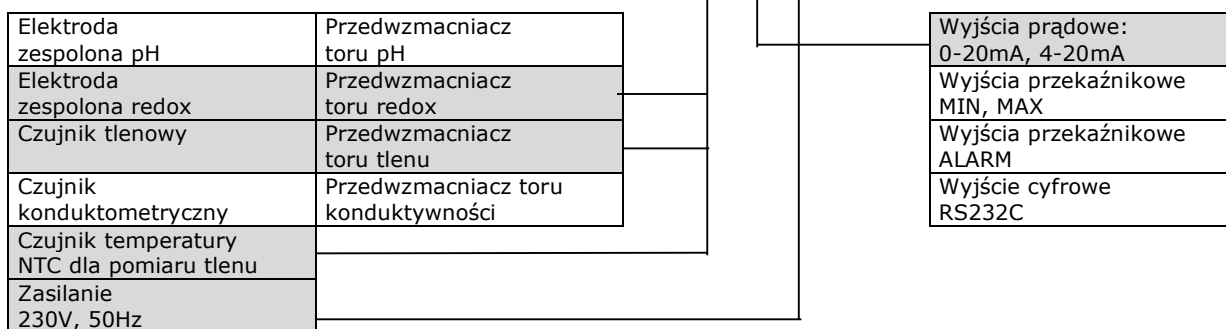
1. DANE TECHNICZNE

1.1. Zasada działania

Schemat blokowy przetworników przedstawiono na rysunku. Sygnały z czujników i elektrod poprzez zewnętrzne wejściowe wzmacniacze podawane są na wejście multipleksera, który przekazuje sygnały z poszczególnych torów pomiarowych na wejście przetwornika a/c. Mikroprocesor steruje procesem pomiaru sygnałów z czujników i elektrod, kalibracją przyrządu, pracą przełączników przekroczenia nastawionych zakresów MIN. i MAX. oraz układów analogowych sygnałów wyjściowych. Przetwornik, w zależności od wykonania, realizuje jednoczesny pomiar 1 lub 2 wielkości pomiarowych, pokazując w danej chwili wartość każdej z nich.

1.2 Wykonania mikroprocesorowych przetworników pomiarowych

(wg zamówienia)

PRZETWORNIKI POMIAROWE									
1-torowe SERIA M1000		2-torowe SERIA M2000			4-torowe SERIA M4000				
1	TYP	1	2	TYP	1	2	3	4	TYP
pH	M1100	pH	pH	M2110	pH	pH	pH	T	M4111
O ₂	M1200	pH	O ₂	M2120	pH	pH	O ₂	T	M4112
χ	M1300	pH	χ	M2130	pH	pH	χ	T	M4113
T	M1400	pH	T	M2140	pH	pH	T	T	M4114
		O ₂	O ₂	M2220	O ₂	O ₂	O ₂	T	M4222
		O ₂	χ	M2230	O ₂	O ₂	χ	T	M4223
		O ₂	T	M2240	O ₂	O ₂	T	T	M4224
		χ	χ	M2330	O ₂	O ₂	pH	T	M4221
		χ	T	M2340	χ	χ	χ	T	M4333
		T	T	M2440	χ	χ	T	T	M4334
O ₂ - tlen, T - temperatura χ - konduktyność pH - pH lub redox					χ	χ	pH	T	M4331
					χ	χ	O ₂	T	M4332
					pH	O ₂	χ	T	M4123

1.3 Specyfikacja

● ZAKRESY POMIAROWE w odniesieniu do pola odczytowego :

pomiar tlenu :

- w jednostkach stężenia: 0...20 mgO₂/l

pomiar temperatury:

-10 ...+110 °C

pomiar SEM (potencjału redox):

-1000mV...+1000mV

● ZAKRESY POMIAROWE w odniesieniu do prądu wyjściowego:

pomiar tlenu - zakres :

0-5 mg

0-10mg

0-15mg

0-20mg

0-5 mg

0-10mg

0-15mg

0-20mg

pomiar pot. redox - zakres :

0.0-0,5 V

0.0- -0,5V

-0.5V-0.5V

-1.0-1.0V

0.0-0,5 V

0.0- -0,5V

-0.5V-0.5V

-1.0-1.0V

prąd wyjściowy - zakres:

4-20 mA

4-20mA

4-20mA

4-20mA

0-20 mA

0-20mA

0-20mA

0-20mA

prąd wyjściowy - zakres:

4-20 mA

4-20mA

4-20mA

4-20mA

0-20 mA

0-20mA

0-20mA

0-20mA

● DOKŁADNOŚĆ POMIARU

- **tlenu** (w mg/l): ± 0,2 mg/l

- **temperatury:** ± 0,5 °C

- **redox:** ± 1mV

rozdzielczość: 0,1 mg/l

rozdzielczość: 0,1 °C

rozdzielczość: 1mV

● WZORCOWANIE PRZYRZĄDU

- **pomiar tlenu:** 1 roztwór wzorcowy (100% nasycenia) lub w powietrzu

● KOMPENSACJA TEMPERATUROWA:

pomiar tlenu :

- automatyczna:

w zakresie: 0...40 °C

● SYGNAŁY WYJŚCIOWE: galwaniczna separacja od wejścia:

prąd wyjściowy dla toru tlenu i redox:

0...20mA, obciążenie 750 Ω max.

4...20mA, obciążenie 750 Ω max.

● INNE DANE:

ZASILANIE: ~230V, 50Hz

POBÓR MOCY: ≤ 10 VA

MASA: ~1,5 kg

MATERIAŁ: ABS

KLASA OCHRONNOŚCI: IP63

ZAKRES TEMP. PRACY: -10 do 55 °C

2. INSTALACJA PRZETWORNIKA

2.1. Informacje ogólne

Zalecenia montażowe

- Lokalizację punktów pomiarowych należy wybrać tak, aby pomiar był reprezentatywny.
- Czujnik tlenowy i elektrodę redox należy umieścić w zbiorniku, tak aby były zanurzone nie mniej niż 5 cm, a odległość od ścian pojemnika nie była mniejsza niż 5 cm.
- Elementy pomiarowe nie powinny wisieć na kablu sygnałowym w zbiorniku - zalecane jest umieszczenie ich w odpowiedniej armaturze.
- Elementy pomiarowe wymagają zachowania odpowiedniej staranności w eksploatacji. Należy je chronić przed uszkodzeniem.
- Konieczny jest również łatwy dostęp do nich w celu ich okresowego czyszczenia.
- Zalecane jest stosowanie zadaszenia przetwornika chroniącego przed bezpośrednim wpływem czynników atmosferycznych (np. przed opadami deszczu i śniegu) lub instalacja w szafce ochronnej.
- W celu zapewnienia bezpieczeństwa obsługi (np. podczas uruchamiania, konserwacji i czyszczenia), zestaw należy zamontować w łatwo dostępnym miejscu.
- Wymagane jest zabezpieczenie przetwornika bezpiecznikiem 1A (po stronie obiektu).
- Wszystkie połączenia przewodów elektrycznych należy poprowadzić tak, aby uniemożliwić ich uszkodzenie mechaniczne oraz wpływ zakłóceń pochodzących od innych przewodów elektrycznych.

Uwagi dotyczące funkcjonowania przyrządu

Celem zapewnienia prawidłowego funkcjonowania przyrządu, prosimy postępować zgodnie z instrukcją obsługi.

Zalecenia konserwacyjne

Co cztery tygodnie:

Czyszczenie elementów pomiarowych:

Usunąć osad z czujników i elektrod za pomocą strumienia wody, ew. używając szmatki.
UWAGA: Na skutek zabrudzenia elementów pomiarowych, wartość mierzona może być obciążona błędem.

W zależności od aplikacji, czyszczenie może być realizowane w dłuższych odstępach czasu (wyznaczonych doświadczalnie).

Co trzy miesiące:

Dokonać kalibracji zestawu pomiarowego.

Co sześć miesięcy:

Dokonać wymiany kubka membranowego czujnika, dokonać kalibracji zestawu.

Co 12 miesięcy:

Dokonać wymiany elektrody redox.

Coroczne prace konserwacyjne:

Diagnostyka ogólna:

Sprawdzić moduł elektroniki:

Sprawdzić kalibrację zestawu.

Dokręcić zaciski przewodów oraz sprawdzić czy są prawidłowo zamocowane.

2.2. Podłączenie przewodów do przetwornika

Aby podłączyć przewody sygnałowe, wyjściowe i zasilające do listwy zaciskowej przetwornika, według schematu elektrycznego (rozdz. 2.3), należy:

- odkręcić dwa wkręty widoczne na płycie czołowej,

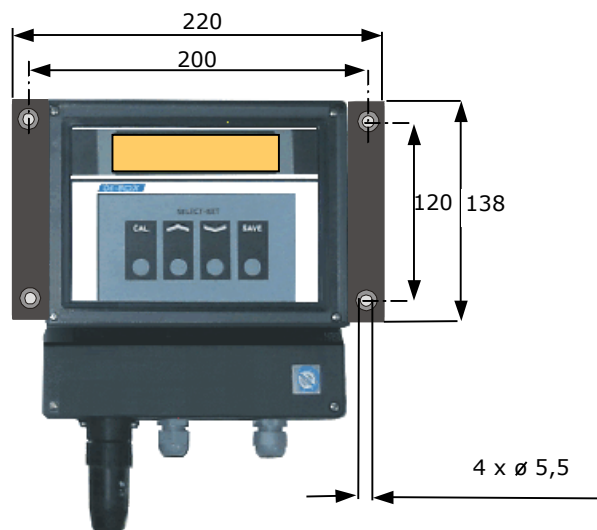
odkręcić wkręty

- wsunąć przewody sygnałowe, zasilające i wyjściowe do odpowiednich dławików
- podłączyć przewody do listwy zaciskowej i unieruchomić je w przykręcając dławiki do oporu.

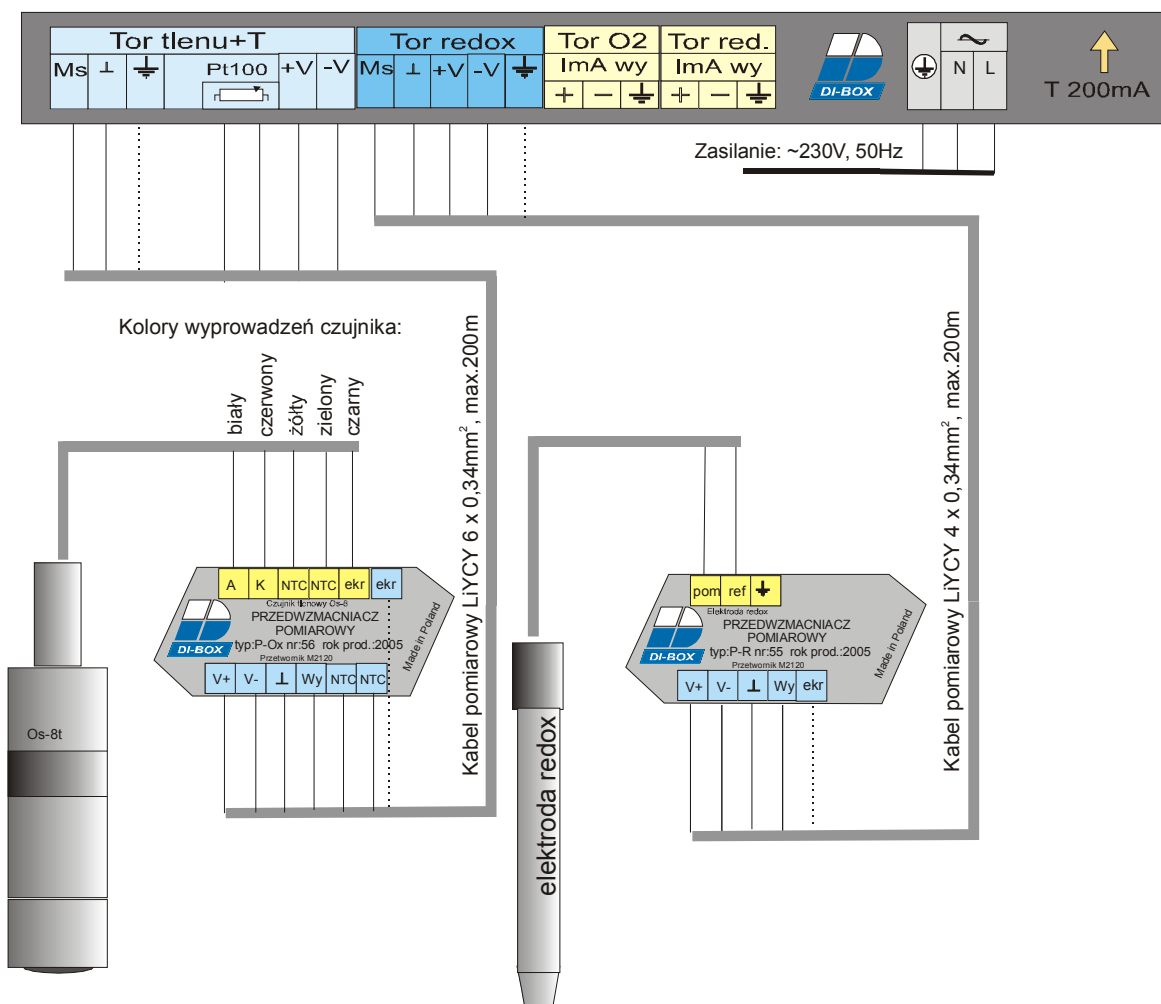
UWAGA:

- Wszystkie połączenia elektryczne dokonywać przy **wyłączonym zasilaniu** przetwornika pomiarowego.
- W czasie dokonywania połączeń przewodów do listw zaciskowych nie dotykać palcami styków listw (stosować wkrętaki z izolacją, przewody trzymać za izolację).

2.3. Wymiary przetwornika i rozstaw otworów pod śruby mocujące

2.4. Schemat połączeń elektrycznych przetwornika M2120

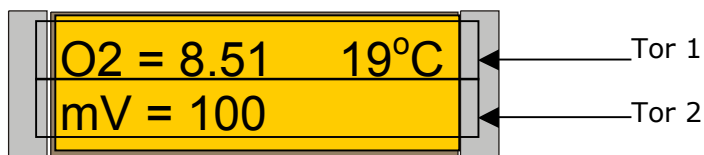
3. OBSŁUGA PRZYRZĄDU

Do komunikacji z użytkownikiem służy 4-przyciskowa klawiatura oraz wyświetlacz ciekłokrystaliczny.

4. PROCEDURY KALIBRACJI I NASTAW

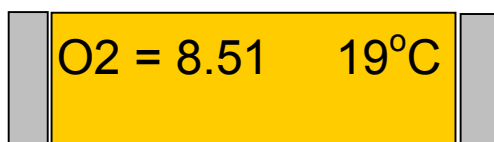
Po podłączeniu zestawu pomiarowego wg schematu elektrycznego na wskaźniku przetwornika wyświetlone zostaną: wskazania zawartości tlenu **O2** w mg/l oraz temperatura **°C** a także wartość potencjału (**mV**) dla toru redox.

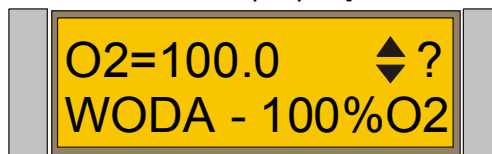
4.1. Kalibracja toru pomiarowego tlenu

Zestaw pomiarowy wymaga **jednopunktowej** kalibracji nachylenia charakterystyki. W tym celu należy:

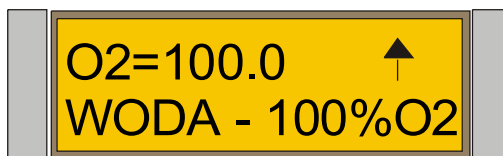
- po połączeniu zestawu wg schematu elektrycznego podłączyć zasilanie i odczekać min. 2 godziny na uformowanie i polaryzację czujnika tlenowego, następnie:
- umieścić czujnik tlenowy w naczyniu z roztworem o **100% nasyceniu tlenem** (*Uwaga: zwrócić szczególną uwagę na ochronę membrany, która nie powinna dotykać naczynia.*) Roztwór taki sporządza się przepuszczając sprężone powietrze przez naczynie z wodą destylowaną. Można też przyjąć metodę uproszczoną, polegającą na kalibracji czujnika w **powietrzu atmosferycznym**. W tym celu czujnik pozostawia się na wolnym powietrzu, zwracając uwagę by nie był poddany działaniu promieni słonecznych oraz wiatru,
- klawiszami $\wedge$ lub $\vee$ wybrać właściwy tor pomiarowy tlenu – dolna linijka wyświetlacza wygaszona

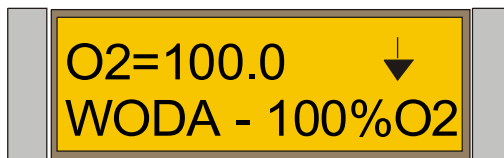
- po ustabilizowaniu się wskazań przyrządu nacisnąć klawisz **CAL** co zostanie potwierdzone komunikatem na wskaźniku przyrządu:

- nacisnąć klawisz $\wedge$ lub $\vee$ w celu aktywowania procedury kalibracji, co zostanie potwierdzone komunikatem:

lub:

w zależności od naciśniętego klawisza $\wedge$ lub $\vee$

- nacisnąć klawisz **SAVE**, co zostanie potwierdzone przez komunikat **OK**.

Ponowne naciśnięcie klawisza **CAL** przed naciśnięciem klawisza **SAVE** spowoduje przerwanie procedury kalibracji i powrót wskazań przyrządu do stanu, w którym znajdował się przed pierwszym naciśnięciem klawisza **CAL**.

Jeśli w trakcie procedury kalibracji na wyświetlaczu przyrządu pojawi się komunikat:

- będzie to oznaczało konieczność:

- sprawdzenia poprawności połączenia elektrycznego czujnika z przetwornikiem,
- sprawdzenie stanu elektrolitu w czujniku i ewentualnej wymiany elektrolitu
- sprawdzenia stanu membrany czujnika tlenowego i ewentualnej wymiany membrany

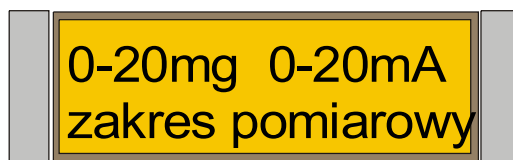
Uwaga:

- *jedynym pewnym sposobem sprawdzenia poprawności wskazań czujnika tlenowego jest okresowy pomiar w **roztworze zerowym**, który sporządza się rozpuszczając siarczyn sodu w wodzie destylowanej, aż do uzyskania nasycenia roztworu,*
- *sygnał czujnika tlenowego w takim roztworze wskazywany przez przetwornik pomiarowy powinien być bliski **0**,*
- *wartość sygnału w roztworze zerowym różna od zera wskazuje na konieczność wymiany membrany i elektrolitu czujnika tlenowego,*
- *wartość sygnału pomiarowego znacząco różna od zera, mimo wymiany membrany i elektrolitu, wskazuje na konieczność wymiany czujnika tlenowego.*
- *obsługa czujnika tlenowego - wg załączonej instrukcji obsługi.*

4.2. Ustawienie zakresu pomiarowego i prądu wyjściowego dla toru tlenu

Chcąc odczytać, lub ustawić zakres pomiarowy, lub prąd wyjściowy dla toru tlenu należy:

- klawiszami $\wedge$ lub $\vee$ wybrać tor tlenu, nacisnąć i przytrzymać klawisz **SAVE** przez ok. 10 s, aż do pojawienia się na wyświetlaczu komunikatu:

Oznacza to, że fabrycznie został ustawiony zakres pomiarowy **0-20mg** tlenu dla zakresu prądowego **0-20mA**. Jeśli zachodzi potrzeba zmiany tej nastawy to należy wcisnąć klawisz **CAL**, a następnie klawiszami $\wedge$ lub $\vee$ wybrać jeden z zakresów:

0-5 mg	4-20 mA
0-10mg	4-20mA

0-15mg	4-20mA
0-20mg	4-20mA
0-5 mg	0-20 mA
0-10mg	0-20mA
0-15mg	0-20mA
0-20mg	0-20mA

Po wyborze należy nacisnąć klawisz **SAVE**, co zostanie potwierdzone przez komunikat **OK**.

4.3. Ustawienie zakresu pomiarowego i prądu wyjściowego dla toru redox

Chcąc odczytać, lub ustawić zakres pomiarowy, lub prąd wyjściowy dla toru redox należy:

- klawiszami $\wedge$ lub $\vee$ wybrać tor redox, nacisnąć i przytrzymać klawisz **SAVE** przez ok. 10 s, aż do pojawienia się na wyświetlaczu komunikatu:

Oznacza to, że fabrycznie został ustawiony zakres pomiarowy **-1000mV – 1000mV** dla zakresu prądowego **0-20mA**. Jeśli zachodzi potrzeba zmiany tej nastawy to należy wcisnąć klawisz **CAL**, a następnie klawiszami $\wedge$ lub $\vee$ wybrać jeden z zakresów:

0.0-0,5 V	4-20 mA
0.0- -0,5V	4-20mA
-0.5V-0.5V	4-20mA
-1.0-1.0V	4-20mA
0.0-0,5 V	0-20 mA
0.0- -0,5V	0-20mA
-0.5V-0.5V	0-20mA
-1.0-1.0V	0-20mA

Po wyborze należy nacisnąć klawisz **SAVE**, co zostanie potwierdzone przez komunikat **OK**.

